

120 godina Dobrovoljnog vatrogasnog društva Vrbanovec

STJEPAN KOVAČEK

1. Uvod

Opće je poznata činjenica kako su vatrogasne organizacije ne samo na području Podravine, već sasvim sigurno i cijele kontinentalne Hrvatske, promotori inicijativa koje znatno obogaćuju društveni život, poglavito u manjim sredinama. Ne odnosi se to samo na provedbu osnovne vatrogasne djelatnosti, već i na cijeli spektar drugih društvenih aktivnosti koje rezultiraju materijalnim napretkom samih organizacija, kao i jačanjem osjećaja pripadnosti vlastitoj životnoj sredini. U današnje vrijeme, kada je sve teže davati sebe i svoje slobodno vrijeme za obveze izvan obitelji i radnog mjesta, dobrovoljnom vatrogastvu potrebno je pridati posebnu pažnju, cijeliti one koji unatoč svim nedaćama modernog tempa života nalaze volje i načina da svakodnevnim malim stvarima stvaraju veliki mozaik zaštite i sigurnosti vlastitog stanovništva, ne tražeći zauzvrat ništa, osim iskrene ljudske zahvalnosti. Ovaj osvrt posvećen je članovima Dobrovoljnog vatrogasnog društva Vrbanovec, organizacije koja je ove godine obilježila 120 godina neprekinutoga bogatog humanog rada.

Naselje Vrbanovec u općini Martijanec često se smatra najzapadnijim podravskim selom što je tek djelomično točno, budući da se podravska ravnica proteže i dalje, prema Varaždinu. Na jugozapadu leži selo Novakovec koje pripada općini Jalžabet čiji žitelji se smatraju Zagorcima. Najstariji

tragovi naseljenosti sežu u daleku prapovijest. Još se i danas u središtu sela nalaze ostaci zemljanog tumula na čijem se vrhu nalazi raspelo. Tumul vjerojatno pripada halštatskoj grupi Martijanec-Kaptol i dio je cjeline tumula koji se nižu od Jalžabeta do Ludbrega. Prvi spomen posjeda Vrbanovec potječe s kraja 14. stoljeća kada se vlasnik Ladislav Vrbanov dogovorio o nekoj zemlji s vlasnicima susjednog suhodolskog posjeda.¹ Ime naselja vjerojatno je fitonim, okolica Vrbanovca često je plavljena od rijeke Plitvice pa je vlažni teren pogodan za rast šuma topola, joha i vrbe. Potom se ime sela javlja i 1543. godine u popisu poreza Varaždinske županije. Naselje je najprije nastalo uz seoski put, zatim prema podravskoj magistrali, a u novije vrijeme uz cestu prema naselju Novakovec. Posjed Vrbanovec tijekom 16. stoljeća bio je vlasništvo plemićke obitelji Hassaghy. Godine 1633. kralj Ferdinand daruje martijanečke posjede, a time i posjed Vrbanovec plemiću Tomi Mikuliću. Već 1657. kraljevski fisk uzima posjed Tominom sinu Aleksandru i 1659. darovnicom kralj Leopold I. daje posjed braći Nikoli, Žigmundu, Ladislavu i Ivanu Gotal. Iste godine u selu je živjelo 59 kmetskih obitelji. Na posjedu Vrbanovec spominje se plemićka kurija koja se vjerojatno nalazila uz zapadni kraj sela. Po smrti baruna Gabrijela Gotala i izumiranja

¹ NOVAK, Franjo: *Zapisi o Ludbregškoj Podravini*. Ludbreg: Tomimir, Grad Ludbreg, 2001., 88–92.

Sl. 1. Vrbanovec se nalazi na zapadnom ulazu u općinu Martijanec.

Sl. 2. Kapelica svetog Petra i Pavla iz 1892. godine, uz koju se nalazi i dječje igralište.

obitelji, u posjed sela ulazi Katarina Rauch. Godine 1774. upravitelj posjeda bio je Katarinin sin Antun Zebić.² Vrbanovec ostaje u posjedu obitelji Rauch, štoviše – poslužio je kao polazište za proširenje posjeda na Martijanec po smrti zadnjeg gospodara iz obitelji Patačić. Vrbanovečki posjednik Pavao Rauch nasilno je zauzeo susjedni Martijanec, potjerao kraljevskog fiska, a potom isplatio vrijednost posjeda. Vrbanovec ponovno postaje sastavnim dijelom novog posjeda Rauch sa središtem u Martijancu koji obuhvaća veći dio sadašnje općine Martijanec. Rauchovi i Vučetići ostaju vlasnicima sve do likvidacije posjeda nakon Drugog svjetskog rata.³

Prilikom prvog popisa stanovništva 1857., u Vrbanovcu je živjelo njih 427. Najveći broj stanovnika Vrbanovec je imao 1948. – čak 870, a od tada je broj stanovnika u kontinuiranom padu. Prilikom zadnjeg popisa 2021. godine selo je imalo 561 žitelja⁴ čime se ističe kao najbrojnije selo u općini.

Osim plemićke kurije od koje do danas nisu preostali nikakvi materijalni ostaci,

u selu se nalazio i vlastelinski mlin na Plitvici, a 1950-ih djelovala je i područna škola koja je pripojena osnovnoj školi u Martijancu. Godine 1976. sagrađena je kapela svetog Petra i Pavla, a kraj nje se danas nalazi društveni dom.⁵

Uz Dobrovoljno vatrogasno društvo Vrbanovec, godine 1975. osnovan je Nogometni klub »Dinamo« Vrbanovec, koji biva ugašen 1987. godine. Tradiciju bavljenja nogometom u Vrbanovcu ponovno oživljuje Športski nogometni klub »Dinamo 01«, osnovan 2001. godine.

2. Začeci vatrogastva u martijanečkom kraju

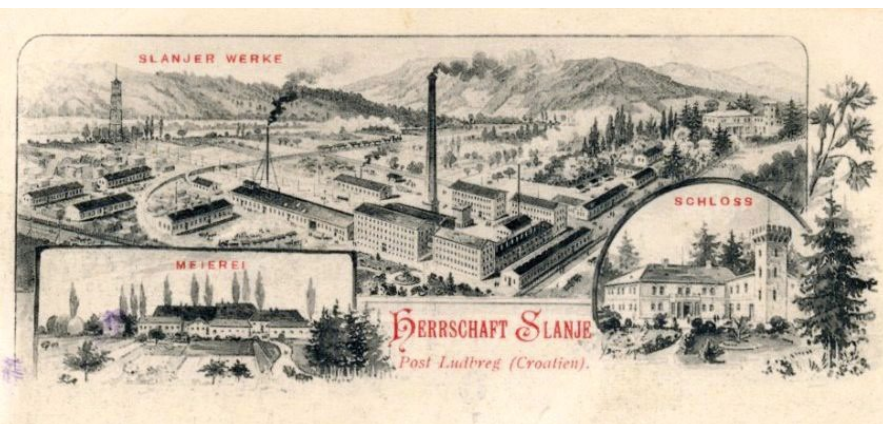
Požari manjih i većih razmjera pustošili su naselja na prostoru sjeverozapadne Hrvatske u razdoblju za koje postoje pisani zapisi, nemilosrdno ostavljajući zgarista i pustoš u siromašnim selima te na imućnim vlastelinstvima. Upravo najimućnija gospoda štitila su se protiv požara na različite načine, a jedan od njih bila je i nabava određenih sprava za gašenje. Prve ručne štrcaljke za gašenje požara u naše su krajeve stigle podosta ranije od razdoblja osni-

² Više o povijesti sela s općinskih stranica <https://opcina-martijanec.hr/naselja/vrbanovec/>

³ WINTER, Marija: *Iz povijesti Ludbrega i okolice*. Koprivnica: Nakladna kuća Dr. Feletar, Ludbreg 2000.

⁴ Broj stanovnika Vrbanovca po popisnim godinama <https://hr.wikipedia.org/wiki/Vrbanovec>

⁵ TUSUN, Marija: *Katalog dokumentiranosti ruralnih naselja: Ludbriška Podravina, analiza i studije*. Zagreb: Ministarstvo kulture, 1997., 109–110.

Sl. 3. Manufaktura za preradu drva i poljoprivrednih proizvoda u Slanju imala je 1902. godine vlastito »Dobrovoljno vatrogasno društvo (na tvorničkih poduzećih) vlastelinstva Slanje«, s pravilima istog registriranim 1904. godine (fotografija prikazuje razglednicu s početka 20. stoljeća).

vanja prvih dobrovoljnih vatrogasnih društava. Godine 1838. Namjesničko vijeće poslalo je naredbu Županiji, po kojoj mu se imao poslati popis požarnih strojeva iz cijele županije. Za varaždinski poljski kotar popis je sastavio kotarski sudac Ivan Nep. Pl. Vinković. Evo izvadak: *Po jednu malenu štrcaljku imade: Hrastovljan, Sveta Jalžabeta, Sv. Kelemen, Šemovec, Žabnik i Trnovec. Po dvije štrcaljke malene: Martijanec i Kučan. Tri malene štrcaljke imadu: Varaždinske Toplice. Za Varaždin veli da imade tri »prave velike štrcaljke«. Osim toga, spominje koliko ima svako od ovih mjesta bureta i okovanih ljestava za požarnu porabu.*⁶ Prema povijesnim zapisima, počeci organiziranja zaštite od požara na području Martijanca datiraju s početka 19. stoljeća. Prema gore spomenutom popisu štrcaljki za gašenje požara na području varaždinskog poljskog kotara razvidno je kako su mještani Martijanca i Hrastovljana svoje zaprežne štrcaljke, bačve s vodom i ljestve za požarnu uporabu imali već 1839. godine.

Na postojanje potrebe za opremanjem sprava za gašenje požara ukazuje između ostalog i zapis iz župne spomenice, u kojem se spominje požar koji je pogodio župni dvor: *Za vrijeme Kuntarićeva župnikovanja godine 1824. dne 21. lipnja udario je grom oko pol noći dva puta u štalu i škeđanj. Oboje*

je izgorjelo do temelja. Blago mu je spašeno, a stara i nova krma, 40 vagona hrži, kola, plugovi, brana, riječju sve gospodarske stvari izgorjele su mu.

No, do ustrojavanja prve prave vatrogasne organizacije Martijančani će pričekati do samog kraja 19. stoljeća. Inicijator osnutka dobrovoljnog vatrogasnog društva 1895. godine, nakon velikog požara u središnjem dijelu mjesta, bio je vlastelin u Donjem Martijancu Pavao barun Rauch od Nyéka. Barun Rauch bojeći se da požar ne zahvati njegovo vlastelinstvo, poučen sličnim događajima na susjednim vlastelinstvima, postaje osnivač, utemeljitelj i pokrovitelj Dobrovoljnog vatrogasnog društva Martijanec, osnovanog 1896. godine. Dječja igra i znatiželja oduvijek su bili rizični u pogledu mogućeg nastanka požara. O jednom takvom tragičnom slučaju na području općine Martijanec čitamo u Vatrogasnom vjesniku broj 23 iz 1900. godine: *(Diete izgorjelo na paši). Javljaju iz Vrbanovca 27. studenoga: Ovih dana pasla je blago Eleonora, kći Imbre Talana iz Vinogorja Rivalno, gdje je naložila vatru i kraj nje zaspala. U snu se je okrenula, te joj je odielo zahvatio plamen i u jednom času bijaše sva u plamenu. Nitko ne bijaše u blizini, da joj pomogne, pa je sirotica dopala težkih opekline, kojim je danas podlegla.*

Martijanečki kraj specifičan je u povijesti vatrogastva sjeverozapadne Hrvatske i po osnivanju prvog dobrovoljnog vatrogasnog društva u gospodarstvu, utemeljenog

6 Zbornik Hrvatsko vatrogastvo: Prvi Hrvatski Dobrovoljni Vatrogasni Zbor u Varaždinu, kolijevka hrvatskog vatrogastva 1864. – 1994. DVD-a I. Hrvatski Dobrovoljni Vatrogasni Zbor, 1994., 23.

1902. godine u tvrtki francuskog vlastelina Charlesa Alexandra grofa Lamberta u Slanju. Bilo je to dijelom najzanimljivijeg i najvećeg manufakturno-industrijskog pothvata u regiji započetog 1897. godine, kada kreće ambiciozna gradnja tada vrlo suvremene drvene industrije, odnosno parne pilane s oko 80 radnika te tvornice pokušava s oko 60 radnika.

Skupština Hrvatsko-slavonske vatrogasne zajednice donosi 1924. godine u Varaždinu odluku o potrebi ustroja nižih vatrogasnih udruženja *kao pomoćnih tijela Zajednice*. U Vatrogasnom vjesniku broj 1-2 od 28. siječnja 1925. godine objavljena je vijest primljena od strane DVD-a Ludbreg o osnivanju prvog udruženja dobrovoljnih vatrogasnih društava na području regije pod nazivom »Kotarska organizacija vatrogasnih društava Ludbreg«, kako je navedeno u nastavku: *Kotarska organizacija vatrog. društva. Kako nam javlja vatrogasno društvo iz Ludbrega osnovana je ondje kotarska organizacija vatrogasnih društava, u koju su dosela najavila svoj pristup ova društva: Ludbreg, Sv. Gjurj Ludbreški, Hrženica, Rasinja, Kuzminec i Ludbreške Sesvete dok Mali Bukovec i Martijanec nisu dosele svoj pristup najavila. Privremeni odbor sastavljen je ovak: Predsjednik: Blaž Radiček, iz Kuzminca, potpredsjednik Milan Hild, predsj. društva iz Ludbrega, tajnik: Artur Scheyer iz Ludbrega.*

Poželjno bi bilo, da bi se i ostala naša društva prema zaključku glavne skupštine naše Zajednice povelu za primjerom vatrogasnoga društva u Ludbregu, kako bi se moglo pristupiti izvedenju zaključka o uredjenju vatrogasnih kotareva u našoj Zajednici.

DVD Martijanec početkom tridesetih godina prošlog stoljeća više nije jedina organizacija ove vrste na području tadašnje Općine Martijanec. U to su vrijeme uz njih aktivni DVD Vrbanovec, DVD Slanje i DVD Poljanec. Po završetku Drugog svjetskog rata na području današnje općine Martijanec osnivaju se dobrovoljna vatrogasna društva u svim ostalim naseljima, bivajući članicama vatrogasnih asocijacija na razini ludbreške regije odnosno bivše Općine Ludbreg. Preustrojem vatrogastva

Sl. 4. Članovi Društva ispred prvog vatrogasnog spremišta, »spremišta gasila«, izgrađenog 30-ih godina 20. stoljeća.

nakon demokratskih promjena, odnosno proglašenjem neovisnosti Republike Hrvatske, na području nove Općine Donji Martijanec djeluje 9 dobrovoljnih vatrogasnih društava, s DVD-om Martijanec kao »postrojbom od općeg interesa«, pri čemu je ostalih 8 dobrovoljnih vatrogasnih društava primarnu svrhu nalazilo u očuvanju društvenog života vlastite sredine i radu s mladima.

3. Razvoj DVD-a Vrbanovec

Martijanečki veleposjednik Pavao barun Rauch, osnivač i predsjednik DVD-a Martijanec, imao je veliki posjed u Vrbanovcu uz cestu odnosno na prostoru iza današnjeg vatrogasnog doma. Nakon velikog požara tamošnjih gospodarskih objekata, okupio je nekolicinu ljudi i 2. veljače 1902. godine, na blagdan Svijećnice osnovao je Dobrovoljno vatrogasno društvo Vrbanovec, kao izdvojeno odjeljenje DVD-a Martijanec. Najveći dio članstva predstavljali su njegovi radnici ili nadničari. Među prvim članovima spominju se Dragutin Pačalat, Feliks Kukec, Maks Krušec, Benko Srpak, Luka Vuk, Vida Zadravec, Albin Miklečić, Bolto Kupec i Ivan Pijanec. U tom razdoblju članovi Društva mještane su upućivali na opasnosti od požara, organiziravši stalne

noćne straže, tzv. »noćobdije« koji su obilazili domaćinstva i upozoravali na moguću pojavu požara. Svako domaćinstvo moralo je imati posudu s vodom koja bi u slučaju požara bila nadohvat ruke. Godine 1923. na inicijativu mještana dolazi do osamostaljenja Društva odnosno odvajanja od DVD-a Martijanec. U to vrijeme u okviru Društva djeluje i dio mještana Sudovčine, među kojima su Antun Bregeš, Stjepan Galauer, Ladislav Milak, Franjo Petrin, Ignac Balažinec te još nekolicina mladih, ostavši u članstvu sve do osnivanja DVD-a Sudovčina 1953. godine.

Po osamostaljenju Društva njegovim prvim predsjednikom biva Dragutin Pačalat, a zapovjednikom Feliks Kukec. Od baruna Raucha Društvo dobiva ručnu štrcaljku *voznjaču* i nužnu opremu koja je služila za gašenje požara i održavanje vježbi. Već tada je bila razvidna potreba za vlastitim prostorijama gdje će se članstvo okupljati i spremati oprema. Pokraj mjesnog izvora vode (*prališća*) izgrađeno je prvo vatrogasno spremište, pod nazivom *spremište gasila*, ujedno i prvi društveni objekt u selu. Daljnjim omasovljenjem članstva i širenjem aktivnosti ubrzo dolazi do početka izgradnje vatrogasnog doma, no istu prekida Drugi svjetski rat, pri čemu je građevinski materijal nestao, a dom na predviđenoj lokaciji nije izgrađen zbog nespo razuma između seoskih glavara i čelnika DVD-a.

Godine 1938. članovi Društva su sudjelovali u lutriji Vatrogasne zajednice Savske banovine i kao glavni zгодitak osvojili prvu prijenosnu motornu pumpu, tip Pumpomobil-Spasitelj, zajedno s opremom. Društvo je bilo među prvima u Hrvatskoj koja posjeduju takvu suvremenu opremu.

Početkom ratne 1941. godine Vatrogasna župa Ludbreg uspješno je organizirala prvi stručni tečaj za vatrogasne časnike (»oficire«), kojeg su polazili kandidati s područja cijele regije, među kojima i tri člana DVD-a Vrbanovec: predsjednik Gustav Krušec, odjelni vođa Feliks Novak i član

Dobrovoljno vatrogasno društvo u Vrbanovcu

proslavit će dana 29. lipnja 1939. god

POSVETU

svoje motorne štrcaljke i križa

kojoj će kumovati g. Stjepan i gđica Durdica Danić iz Vrbanovca

Čast nam je pozvali sva bratska vatrogasna društva i prijatelje vatrogasna, da prisustvuju ovoj našoj svečanosti.

Dobro nam došli! Pomozi Bogu
U Vrbanovcu, dne 29. lipnja 1939.

Predsjednik:
Gustav Krušec

Zapovjednik:
Matija Vuk

Tajnik:
Pavao Srpak

Raspored svečanosti:

Na dan 29. lipnja 1939.

1. U 4 sata u jutro budnica
2. U 8 sati doček gostiju
3. 9 sati doček kuma i kume
4. U 10 sati blagoslov štrcaljke i križa te služba božja
5. Poslije službe Božje mimohod
6. U 12 sati banket i zajednički objed po kućama

Poslije podne

Pučka zabava

Vino na zabavi po 6 i 7. Din.

Sl. 5a-b. DVD Vrbanovec velikom je proslavom 1939. godine obilježio posvetu svoje prve motorne pumpe, sretno osvojene kao prve nagrade u lutriji Vatrogasne zajednice Savske banovine.

Stjepan Kovačić.⁷ Tijekom Drugog svjetskog rata mnogi članovi odlaze na bojišta, pri čemu se neki nikada nisu vratili, poput predsjednika Društva Stjepana Lovrenčića i člana Ivana Pijanca. Društvo se nakon rata omasovljuje, posebice s mladim članstvom. Godine 1948. ustrojena je prva omladinska vatrogasna postrojba u ludbreškom kraju. U to vrijeme nabavljeno je kamionsko vatrogasno vozilo »OM Diesel«, ubrzo rashodovano zbog učestalih kvarova. Zbog blizine željezničke pruge, južni dio sela bio je u stalnoj opasnosti od požara s obzirom na vožnju parnih lokomotiva koje su bacale iskre, često vrlo blizu stogova slame i sijena. Pored provedbe preventivnih mjera Društvo je sudjelovalo u gašenju različitih požara, od kojih valja izdvojiti požar 1950. godine na zapadnoj strani sela koji je nastao u vrijeme žetve, pri čemu je požarom bilo zahvaćeno pet štagljeva s ljetinom. Godine 1952. nabavljena je snažnija prijenosna motorna pumpa marke

7 Vatrogasni vjesnik, 1, 2 (20. 2. 1941.), 53–55.

Sl. 6. Članovi Društva ispred vatrogasnog doma 1957. godine (stoje s lijeva: Franjo Međeral, Franjo Perc, Ivan Vuk, Feliks Zadavec, Viktor Milak, Ivan Gerić; sjede s lijeva: Dragutin Lilek, Franjo Ivanuša, Feliks Novak, Izidor Matulić i Stjepan Vuk).

Sl. 7. Muško seniorsko odjeljenje Društva s peharom osvojenim na općinskom natjecanju u Ludbregu 1978. godine (stoje s lijeva: Ivan Turković, Mladen Milak, Zlatko Trokter, Josip Jagić, Marijan Nađ, Zvonko Perc, Franjo Tkalec, Ivan Puklavec; čuče s lijeva: Ivan Gerić i Zlatko Tkalec).

BMW. Godinu potom započele su pripreme za izgradnju vatrogasnog doma, u konačnici izgrađenog na današnjoj lokaciji 1957. godine, zahvaljujući aktivnosti članova i mještana koji su dali više od 1700 dobrovoljnih radnih sati. Dom je dodatno proširen 1963. godine, a tom prilikom je pomoću sredstava Skupštine Općine Ludbreg nabavljena nova zastava Društva. Članovi Društva se u narednom razdoblju osposobljavaju i bore s problemom vodoopskrbe, osobito u južnom dijelu naselja uz željezničku prugu, stoga je 1969. godine izgrađen podzemni spremnik kapaciteta 64.000 litara vode. Četiri godine potom u Austriji je nabavljena nova prijenosna motorna pumpa Rosenbauer. Slijede godine

koje obilježava pristupanje velikog broja mladih članova i organizacija osposobljavanja za zvanje »vatrogasac« koje su 1978. godine uspješno završila 32 člana Društva. Sljedeća veća manifestacija u organizaciji Društva bila je proslava 80. obljetnice njegova osnutka, organizirana 1982. godine. Porast broja članova, sve značajnije aktivnosti te osobito poticajni rezultati na natjecanjima širom sjeverozapadne Hrvatske rezultirali su nabavom prvog kombi vozila marke »IMV« 1983. godine. U narednom desetljeću naglo je učlanjen veliki broj novih pripadnika vatrogasnog pomlatka. Istovremeno djeluje čak pet natjecateljskih odjeljenja: dva pionirska, dva omladinska i jedno muško odjeljenje. Vrbanovečki su vatrogasci tada sudjelovali u velikom broju različitih natjecanja, održavajući zavidan duh zajedništva, zauzimajući vrlo dobre plasmane, o čemu svjedoče priznanja izložena u današnjem društvenom domu. Pritom valja izdvojiti nastupe najmlađih pripadnika pionirskih odjeljenja, kao višekratnih predstavnika ludbreškog kraja na susretima vatrogasnog pomlatka Hrvatske i Slovenije.

Izgradnjom vodovodne mreže u mjestu je postavljeno 29 podzemnih hidranta za opskrbu vodom u slučaju požara, a rekonstrukcijom državne ceste u ulici Braće Radić postavljene su i nadzemni hidranti, čiju ispravnost Društvo redovito provjerava, održavajući pritom i pokazne vježbe. Godine 1990., uz pomoć VSO Ludbreg, odnosno tadašnje »Samoupravne interesne zajednice za zaštitu od požara«, kao i samih mještana, nabavljena je nova prijenosna motorna pumpa marke Ziegler 16/8, jedna od najsnažnijih u regiji, koja se potom upotrebljava kako na natjecanjima, tako i na intervencijama gašenja požara. Bogate aktivnosti nastavljene su početkom devedesetih godina, uključujući pripreme za obilježavanje 90. obljetnice Društva, no koja zbog početka Domovinskog rata nije održana. U to vrijeme članovi Društva su aktivni na bojištima, djelomično u okviru civilne zaštite na zadaćama zbrinjavanja stoke, dok dio članova biva aktivan i u ga-

šenju požara na jadranskim otocima. Završetkom Domovinskog rata obnavlja se rad natjecateljskih odjeljenja, članstvo se omasovljuje te nabavlja nova oprema. Društvo ponovno postaje uzorom organiziranosti i aktivnosti na razini općine i županije. Daljnjim razvojem mjesta te sve češćim okupljanjem rastućeg broja članstva i samih mještana javlja se potreba za većim društvenim domom. Tako je zajedničkim radom mjesnog odbora i Društva, uz pomoć Općine Martijanec i tvrtke Lim-mont, započeta izgradnja novog objekta. Dotadašnji vatrogasni dom srušen je radnom akcijom mještana 1996. godine. Uz veliko zalaganje mjesnog odbora i Ivana Međerala, vlasnika tvrtke Lim-mont, izgrađen je novi društveni dom, uz kasnije dograđenu kuhinju i vatrogasno spremište. Dom je službeno promoviran 2002. godine, uz usporedno pripremanje obilježavanje 100. obljetnice osnutka Društva. Velika proslava 100. obljetnice osnutka Društva organizirana je 4. kolovoza 2002. godine pod pokroviteljstvom Općine Martijanec, pri čemu je novu zastavu Društvu darovala obitelj Đure Bohneca iz Ludbrega. Ovaj vrijedan i visoki jubilej Društva pomogli su i mnogi sponzori, dobrotvori i mještani svojim prilozima, trajno zabilježenim na spomen trakama i čavlicima. Valja spomenuti i vrlo dobru suradnju sa svim ostalim organizacijama u mjestu, a posebice mjesnim društvom Crvenog križa i Športskim nogometnim klubom »Dinamo 01«.

Društvo tijekom istog razdoblja biva jednim od najaktivnijih u području rada s mladima odnosno uvježbavanja natjecateljskih odjeljenja na području ludbreške regije, nastupivši s velikim brojem odjeljenja na svim općinskim i županijskim natjecanjima. Godine 2006. Društvo obnavlja tradiciju organizacije pozivnog kup natjecanja, u kojem tijekom narednih 10-ak godina sudjeluje prosječno 20-ak odjeljenja u četiri kategorije. Novije kombi vozilo marke Fiat Ducato nabavljeno je 2009. godine, uz pomoć Općine Martijanec, mještana i sponzora, uz veliko zalaganje članstva Društva koje je samostalno uredilo

vozilo za vatrogasnu namjenu. Sredstvima Vatrogasne zajednice općine Martijanec nabavljene su određene količine sitnije opreme i radne odore za natjecateljska odjeljenja, čemu su dodana i sredstva iz donacije Varaždinske županije, kao i vlastita sredstva. Vrijedni članovi Društva nagrađeni su Srebrnom plaketom Općine Martijanec, sloveći kao jedna od najsložnijih društvenih organizacija na području vlastite općine. Na jednako primjeran način članstvo sredinom 2012. godine pod pokroviteljstvom općine svečano obilježava svoj 120. rođendan, okupivši dotad najviše kolega vatrogasaca s područja cijele sjeverozapadne Hrvatske, djelomično i zbog vrlo uspješnih rezultata na vatrogasnim natjecanjima diljem regije. Samo tjedan dana po proslavi Društvo uspješno organizira i već tradicionalan »Kup DVD-a Vrbanovec« s čak 33 natjecateljska odjeljenja u četiri kategorije. Kao kruna mukotrpnog vježbanja, nakon desetaka osvojenih pokala i izvrsnog rezultata na županijskom natjecanju, muško seniorsko »A« odjeljenje DVD-a Vrbanovec po prvi put nastupilo je na državnom vatrogasnom natjecanju. Na toj prestižnoj državnoj smotri održanoj u Zadru, članovi Društva su osvojili odlično 11. mjesto u daleko najmasovnijoj kategoriji, praćeni velikim brojem vlastitih navijača. Slijede godine s najsloženijim vatrogasnim intervencijama u kojima sudjeluje Društvo u novije vrijeme. Požar pilane u Hrastovljanu 2012. godine te poplave na širem području regije 2013. i 2014. godine stavile su na test opremljenost i osposobljenost članstva dobrovoljnih vatrogasnih društava ludbreške regije, pa tako i vrbanovečkih vatrogasaca koji se pozivu na intervenciju redovito odazivaju sa značajnim brojem članova. Pripravnost vatrogasaca s područja općine dodatno je provjerena velikim taktičkim pokaznim vježbama održanim upravo u Vrbanovcu 2015. i 2019. godine, uz sudjelovanje svih ostalih žurnih službi s područja regije (hitne medicinske službe, Hrvatske gorske službe spašavanja, policije i dr.). Malo zatišje u aktivnostima Društva nastupa 2020. i 2021. godine zbog

Sl. 8. Članstvo Društva prigodom obilježavanja 120. obljetnice osnutka 2022. godine (ispred društvenog doma).

pandemije koronavirusa, nepogode koja je uvelike negativno djelovala na slabljenje duha i općenito interesa ljudi za aktivnostima u okviru društvenih organizacija. Ipak Društvo je i taj izazov uspješno savladalo, započevši novo petogodišnje mandatno razdoblje 2021. godine s djelomično pomlađenim vodstvom. Predsjednikom Društva postaje Ivan Čokor, a njegovim zamjenikom Nikola Somina. Dužnost zapovjednika obnaša Branko Somina, dok je njegov zamjenik Mario Lovrenčić. Tajničke poslove obavlja Jurica Tkalec. Početak ponovnog oživljavanja svih oblika aktivnosti Društva započinje 2022. godine, kada biva održano svečano obilježavanje 120. obljetnice njegova osnutka, pod pokroviteljstvom Općine Martijanec, uz nazočnost kolega iz 30-ak dobrovoljnih vatrogasnih društava i drugih prijateljskih udruga. Među velikim brojem priznanja dodijeljenih zaslužnim članovima valja izdvojiti povelju počasnog predsjednika Društva dodijeljenu Ivanu Puklavcu, dugogodišnjem članu Društva koji je obnašao najrazličitije vodeće dužnosti u vatrogastvu ne samo u ovome Društvu, već i na razini Vatrogasne zajednice općine Martijanec te nekadašnjeg Vatrogasnog saveza općine Ludbreg.

4. Zaključak

Dobrovoljno vatrogasno društvo Vrbanovec, najstarija društvena organizacija na zapadnoj granici Podravine, od svojih začetaka pred 120 godina pa do današnjih dana gotovo da i nije imala razdoblja »slabosti«. Time se mogu pohvaliti vrlo rijetke udruge građana s tolikim povijesnim putem, s obzirom na poteškoće koje sa sobom donose ratna zbivanja, nedostatak kvalitetnog vođećeg kadra, suvremene pandemije i drugi čimbenici koji uvelike oslabljuju organizirane društvene aktivnosti u svakoj sredini. Od samoga osnutka Društva 1902. godine do danas, na njegovom je čelu bilo 18 predsjednika, 16 tajnika i 11 zapovjednika. Danas ga vodi Upravni odbor od 9 članova, a o operativnim zadacima brine Zapovjedništvo od 3 člana, zajedno sa svim članovima Skupštine. Društvo danas broji 80-ak članova, među kojima osnovu čini 10 operativnih članova, zatim 28 izvršnih članova, 15 pričuvnih članova, 7 članova-veterana te 16 članova vatrogasne mladeži i pomlatka, uz nekolicinu pomažućih članova. Osnovu materijalno-tehničke opremljenosti čine motorna pumpa Ziegler, kombi vozilo Fiat Ducato te ostala najnužnija vatrogasno-spasilačka oprema, uz opremu za uvježbavanje natjecateljskih odjeljenja svih dobnih uzrasta. Zbog predanog rada članstva, vođenog neiscrpnim

elanom i izraženim rukovodećim sposobnostima čelnika Društva, vrbanovečki vatrogasci više od stoljeća slove kao doista pravi oslonac u zaštiti i očuvanju sigurnosti svojih sumještana, djelujući po potrebi i izvan svog područja odgovornosti. Vjeri u nastavak ove lijepe 120-godišnje tradicije svakako doprinose najmlađi članovi, koji predanim uvježbavanjem i osvajanjem medalja na natjecanjima ukazuju na vedru budućnost vrbanovečkog vatrogastva. Valja naglasiti kako Društvo i dalje brižno skrbi o svojoj stoljetnoj povijesnoj ručnoj štrcaljki *voznjači*, zatim staroj motornoj pumpi, kao i drugoj opremi koja svjedoči o bogatom povijesnom putu jedne od najaktivnijih vatrogasnih organizacija na području ludbreške regije.

Literatura i izvori

- KOVAČEK, Stjepan: *120 godina Dobrovoljnog vatrogasnog društva Martijanec*. 2016.
- NOVAK, Franjo: *Zapisi o Ludbreškoj Podravini*. Ludbreg: Tonimir, Grad Ludbreg, 2001.
- Različita dokumentacija iz arhive DVD-a Vrbanovec (zapisnici, knjiga inventara, knjiga blagajne, referati, fotografije)
- Spomenica Župe Martijanec
- TUSUN, Marija: *Katalog dokumentiranosti ruralnih naselja: Ludbreška Podravina, analiza i studije*. Zagreb: Ministarstvo kulture, 1997.
- *Vatrogasni viestnik*, 23 (5. 12. 1900.)
- *Vatrogasni vjesnik*, 1 i 2 (20. 2. 1941.)
- *Vatrogasni vjesnik*, 1-2 (28. 1. 1925.)
- WINTER, Marija: *Iz povijesti Ludbrega i okolice*. Koprivnica: Nakladna kuća »Dr. Feletar« [etc.], 2000.
- *Zbornik Hrvatsko vatrogastvo: Prvi Hrvatski Dobrovoljni Vatrogasni Zbor u Varaždinu, kolijevka hrvatskog vatrogastva 1864. – 1994*. DVD-a I. Hrvatski Dobrovoljni Vatrogasni Zbor, 1994.
- <https://opcina-martijanec.hr/naselja/vrbanovec/>
- <https://hr.wikipedia.org/wiki/Vrbanovec>